

ואם אמר "הריני כזה" —

נמרא:

ודנה הגמרא על מיקומה של מסכת נזיר בסדר נשים:

מכדי, הרי התנא, בסדר נשים קאי [בסדר נשים הוא עומד], ואם כן מאי טעמא תני בסדר זה את מסכת נזיר, הרי היה לו לשנותה בסדר קדשים, שמסכת נזיר היא הלכות קרבנות! (6)

ומשנינן: התנא ששנה את מסכת נזיר בסדר נשים, אקרא קאי [שונה אותה לפי דברי הכתוב]!

שנאמר באדם המגרש את אשתו, "והיה אם לא תמצא חן בעיניו, כי מצא בה ערות דבר [שזינתה תחתיו], ושלחה מביתו", הרי שהגירושין נעשים בסיבת דבר ערוה.

או שאמר "הריני מסלם [מהפך בשער]", או "הריני מבלבל [מקפל את השער]", או "הרי עלי לשלח פרע" —

הרי זה נזיר.

ואין זה מדין "ידות", אלא לשונות אלו מתפרשות לנזירות, ובגמרא יתבאר.

מי שאמר "הרי עלי ציפורים" —

רבי מאיר אומר: הרי זה נזיר.

וחכמים אומרים: אינו נזיר.

ותבאר שיטתם של רבי מאיר וחכמים בגמרא.

שלשון זה ברו חכמים לנדור בו בנזיר, קבלה גמורה היא, כאילו אמר בלשון הכתוב בתורה. והר"ן בנדרים ב א כתב, שיכול להביא קרבן אף אם נזר בלשונות אלו, משום שלא גרעה הסכמת חכמים על לשונות אלו, מהסכמת כל אומה ולשון על לשונות שלהם, ונזירות גמורה היא מדאורייתא.

ובשם הר"ר יחיאל כתבו התוספות כאן, שאכן אינו מביא קרבן, אלא שלוקה מדרבנן אם עבר על נזירותו שקיבל בלשון שבדו חכמים. וב"ברכת ראש", ו"צפנת פענח" [הובאו דבריהם ב"ארזי הלבנון"] פירשו דבריו, שאין זו נזירות אלא נדר.

ובשם הגר"ז כתבו, שתמה, כיון שבלא קרבן אינו יכול לגלח, אם כן נמצא שיהיה נזיר לעולם.

6. נתבאר על פי התוספות והרא"ש, המפרשים

והקשו התוספות: לרבי יוחנן הסובר שכינויים לשון אומות הן, מה טעם נקטה המשנה לשונות אלו שבמשנה יותר משאר לשונות! ותירצו: חילוק יש בין לשונות אלו ללשונות אחרים, שבכל הלשונות אם מכירם ומבינם ומתכוין לקבל עליו נזירות הוי נזיר [ודעת הריטב"א בנדרים ששאר לשונות אין מועילים אלא במקומות שמדברים בהם, הובאו דבריו ב"ביאור הלכה" סימן ס"ב]. אבל לשונות אלו שבמשנתנו, אם נזר בהם חלה עליו נזירות אפילו כי אין מתכוין, משום שהוא דומה ללשון תורה יותר מלשונות אחרים, וראה מה שתמה על זה בתוספות יום טוב, ומה שכתבו על זה ב"אורח מישור" וב"קין אורה".

עוד הקשו לריש לקיש, הסובר שכינויים הם לשון שבדו להם חכמים, איך יביא קרבן על ידי לשון שבדו חכמים, והרי חולין בעזרה הם! ותירצו: כיון שמתכוין לנדור בנזיר, ויודע